



AJUNTAMENT DE  
RODA DE BERÀ

**CRISTINA ALTÉS JUÁREZ**, secretària accidental de l'Ajuntament de Roda de Berà,

**CERTIFICO:** Que el Ple d'aquesta Corporació local, en sessió ordinària de data 27 d'octubre de 2022, va adoptar, per **unanimitat** dels membres assistents, la següent proposta d'acord:

**MOCIÓ QUE PRESENTEN ELS GRUPS MUNICIPALS D'ERC-AM RODA DE BERÀ I TRIA RODA, PSC-CP I POPULARS X RODA INSTANT A LA DECLARACIÓ DEL PRIMER DIPÒSIT D'AIGUA DE RODA DE BERÀ COM A BÉ CULTURAL D'INTERÈS LOCAL, AIXÍ COM ELS MOLINES FARINERS, EL REC DEL COMÚ, LA FONT DEL COMÚ, LES BASSES DE RENFE, LA FONT DE LA CANAL I LA FONT DE L'ESTANC; I A LA SEVA RECUPERACIÓ I RESTAURACIÓ.**

La muntanya dels Molins compta amb les restes d'importants elements patrimonials a nivell local. Es tracta de diverses infraestructures vinculades a l'abastiment d'aigua per a usos domèstics i com a font d'energia, les quals creiem que són dignes de catalogació atesa la seva importància com a testimonis de l'aprofitament de l'aigua en el passat.

Per una part, hi ha el conjunt dels **tres molins fariners hidràulics** disposats en cascada directa al vessant de la muntanya. Construïts a les acaballes del segle XVIII per iniciativa de Francesc de March, senyor en aquells moments dels actuals termes de Roda de Berà i Creixell, comptaven amb grans basses de pedra i calç i els seus corresponents casals amb la maquinària per a moldre el gra.

Els també coneguts com a molins de Dalt, del Mig i de Baix formaven part d'un sistema hidràulic que comprenia els dos molins que hi havia al terme de Bonastre i un quart molí rodenc situat a la partida de l'Avenar. Tots aquests molins feien servir com a font d'energia l'aigua del torrent de Bonastre, que arribava al primer molí rodenc a través d'una sèquia d'un parell de quilòmetres de llargària que començava a la boca de la mina que travessava la muntanya per sota el Coll de Repàs.

Tot i que deuriem deixar de funcionar durant la segona meitat del segle XIX, els tres molins encara conserven en bon estat els murs de les basses i els seus pous. Els casals dels dos primers molins mantenen les façanes, amb les seves obertures de pedra polida. Els sostres es van ensorrar però sota les seves runes sembla que encara hi ha les moles. El casal del molí inferior es manté íntegre, amb la mola volandera fora de lloc i actualment partida en dos. També es poden observar i són practicables les dues conduccions soterrades que permetien el desguàs dels dos molins superiors. La sèquia que abastia d'aigua els tres molins conserva vestigis d'algun tram i actualment només és possible resseguir part del seu traçat. El túnel-mina sota el Coll de Repàs sembla estar en bastant bon estat i s'hi pot accedir a través d'un camp.

D'altra banda, tenim els vestigis del brollador conegut com a **Font de Roda (o del Comú)** i del **rec de pedra** que conduïa la seva aigua fins els horts que s'estenien al llarg del torrent i finalment fins el poble. Aquest circuit inclou un parell de dipòsits i les restes d'un tercer, així com la bifurcació del rec que es va fer per abastir d'aigua les **basses de l'estació**, situades a tocar de la via del tren. El brollador fa anys que es va assecar del tot i l'aigua s'extreu en l'actualitat per mitjà de pous mecànics. El rec de pedra conserva trams en bon estat, sobretot en la seva part final, incloent-hi la seva bifurcació cap a les basses de l'estació.





AJUNTAMENT DE  
RODA DE BERÀ

De la **cisterna de La Canal** i la font que hi havia al final del rec només es conserva al seu lloc original un parell de les seves quatre parets. Les altres dues i la font van ser descontextualitzades i traslladades a la placeta que hi ha davant de la casa consistorial.

El primer dipòsit d'aigua que serví per abastir d'aigua potable la part del nucli urbà es va construir l'1 de setembre de l'any 1874 a la muntanya dels Molins, per aprovació en el ple de l'ajuntament del dia 22 de març del mateix any a proposta de l'alcalde Joan Martí Güell, tal com així ho testimonia l'acta del ple del consistori, que encara es conserva a l'arxiu municipal.

Aquest dipòsit, situat al Camí dels Horts, a 600 metres més amunt del que era l'antic dipòsit de La Canal, al carrer de la font, abastia d'aigua la coneguda com a **font de l'estanc**, situada a la cruïlla dels carrers Montjuïc i Valls. Aquesta fou la primera font pública que va portar aigua potable a la part alta del nucli antic.

El pas del temps i la falta de manteniment general d'aquests elements patrimonials d'especial interès local els ha dut a l'actual estat de degradació en el que es troben, i atesa la seva singularitat i importància caldria no només restaurar-los sinó protegir-los.

Els Béns Culturals d'Interès Local (BCIL) són una figura de protecció del patrimoni cultural català per als béns immobles. Està regulada per la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, indicant el seu article 17:

*Article 17 Catalogació de béns immobles.*

*-1 La catalogació de béns immobles s'efectua mitjançant llur declaració com a béns culturals d'interès local.*

*-2 La competència per a la declaració de béns culturals d'interès local correspon al ple de l'ajuntament, en els municipis de més de cinc mil habitants, i al ple del consell comarcal, en els municipis de fins a cinc mil habitants. La declaració s'ha de dur a terme amb la tramitació prèvia de l'expedient administratiu corresponent, en el qual ha de constar l'informe favorable d'un tècnic en Patrimoni cultural.*

*-3 L'acord de declaració d'un bé cultural d'interès local ha d'ésser comunicat al Departament de Cultura, perquè en faci la inscripció en el Catàleg del Patrimoni cultural Català.*

Així, amb la declaració del primer dipòsit d'aigua de Roda de Berà com a Bé Cultural d'Interès Local, reconeixent la importància històrica del llegat de Roda de Berà, tot permetent la seva protecció i restauració; que al cap i a la fi és permetre la preservació de la memòria històrica.

Posant en valor aquests elements patrimonial per si mateixos, i, alhora, posem en valor l'aigua, un bé escàs que cal protegir, i treballem la conscienciació de la necessitat de fer ús sostenible dels propis recursos hídrics, tal com ens demana, clarament, l' Objectiu 6: Garantir la disponibilitat d'aigua i la gestió sostenible i el sanejament per a tothom dels Objectius de desenvolupament sostenible 2030.

Finalment, cal fer palès que en el moment d'emergència climàtica mundial, l'extrema sequera que estem patint a casa nostra i les repetides onades de calor, més que mai hem de prendre consciència per tal que totes les accions que fem, a nivell personal i social, treballin en la direcció de complir amb els ODS 2030. I per a fer-ho, recordem d'on venim per a millorar el futur





AJUNTAMENT DE  
RODA DE BERÀ

Per tots aquests motius, el Grups Municipals d'Esquerra Republicana de Roda de Berà, Tria Roda, PSC-CP i Populars per Roda, proposen al Ple d'aquest Ajuntament l'aprovació dels següents

#### **ACORDS:**

**PRIMER.-** Iniciar l'expedient administratiu per a declarar tots els elements que es conserven dels dos antics sistemes hidràulics, com són el primer dipòsit d'aigua de Roda de Berà , ubicat al Camí dels Horts, la font de la Canal, el rec del comú, la font del comú, les basses de Renfe, els molins fariners i la font de l'Estanc Bens Culturals d'interès Local (BCIL), tot encarregant els preceptius informes als tècnics de patrimoni de l'ajuntament o de la Diputació de Tarragona.

**SEGON.-** Inscriure aquest elements patrimonials en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català, un cop efectuada la declaració de BCIL.

**TERCER.-** Treballar amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i amb la Diputació de Tarragona per a cercar els recursos necessaris per dur a terme la restauració de tots aquests elements patrimonials i el seu entorn. I fer del magatzem municipal ubicat al Replà, vora la font de la Canal, un Centre d'Interpretació de l'Aigua de Roda de Berà.

---

I perquè consti, als efectes oportuns, i a reserva dels termes que resultin de l'aprovació de l'acta, segons preveu l'article 206 del RD 2568/1986, de 28 de novembre, expedixo el present certificat amb el vistiplau del Sr. Alcalde, a Roda de Berà document signat electrònicament al marge.

Ho certifica la secretària accidental amb el vist i plau de l'alcaldia.

